

Új Magyarország Vidékfejlesztési Program II. tengely intézkedései

Különös tekintettel a környezetkímélő gazdálkodás
és az ökológiai gazdálkodás támogatására

Magyar Ökogazdálkodók Szövetsége közgyűlése

2008. Május 3.

Makovényi Anna, FVM

FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS
VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Az előadás
az ÚMVP II. tengely intézkedései közül
a mezőgazdasági földterületek fenntartását
célzó intézkedéseket mutatja be,
kiemelten az Agrár-környezetgazdálkodási
intézkedésen belül
az ökológiai gazdálkodási célprogramokat

II. TENGELY

cél – eszköz – forrás

- Célok:
  - Környezetkímélő gazdálkodási módszerek megerősítése és elterjesztése
  - Gazdaságos és környezetbarát erdőgazdálkodás elősegítése
- Eszközök:
  - Kompenzációs támogatások
  - Többlet kötelezettségek ellentételezése
  - Közjólét és fenti eszközök egyéb módon való segítése
- Pénzügyi források:
  - EMVA forrás: 1 250 millió EUR (32 %)
  - összes közkiadás: **1 626 millió EUR (35 %)**

Általános elvek és előzmények

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

- Általános elvek:
  - Normatív, vissza nem térítendő támogatások
  - 90% terület ill. állatlétszám alapú – nem kell számlával elszámolni
  - Programszöveg részleges soronkénti egyeztetése
- Előzmények:
  - Nemzeti Vidékfejlesztési Terv (2004-2006-.....)
    - Kedvezőtlen adottságú területek
    - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések
    - Mezőgazdasági területek első erdősítése

Előny: Tapasztalat

Hátrány: Determináció

II. tengely intézkedései

- A mezőgazdasági földterület fenntartható hasznosítását célzó intézkedések:
  1. Kedvezőtlen adottságú területek (R)
  2. Natura 2000 területek támogatása (R)
  3. Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések
  4. Őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának tenyésztésben történő megőrzése
  5. Genetikai erőforrások megőrzése
  6. Nem termelő beruházások mezőgazdasági területeken (R)

II. tengely intézkedései

- Az erdészeti területek fenntartható használatát célzó intézkedések:
  1. (T) Mezőgazdasági földterületek első erdősítése (R)
  2. (T) Agrár-erdészeti rendszerek első létrehozása mezőgazdasági földterületeken
  3. (T) Nem mezőgazdasági földterületek első erdősítése
  4. (F) Erdő-környezetvédelmi kifizetések
  5. (T-F) Az erdészeti potenciál helyreállítása (R) és megelőző intézkedések bevezetése
  6. (T-F) Nem termelő beruházások erdőterületeken

II. Tengely 1. Intézkedés: A hegyvidéki területeken kívüli hátrányos helyzetű területek mezőgazdasági termelőinek nyújtott kifizetések

- **Az intézkedés tartalma:**
  - A kedvezőtlen adottságú területeken – 1257/1999/EK 19. És 20. Cikk - történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás nyújtása gyep- és takarmánytermesztő területeken.
  - Nem támogathatóak az alábbi növények köre: őszi és tavaszi búza, kukorica, napraforgó, cukorrépa, rizs, ipari növények, zöldség.
  - A gazdálkodónak be kell tartania a kereszt-megfelelés előírásait, valamint a gazdálkodást az első kifizetéstől számított 5 éven keresztül folytatnia kell.
- **Kedvezményezett köre:** mezőgazdasági termelők (!), földhasználók
- **Támogatás aránya:** 100%.
- **A vissza nem térítendő támogatás összege:** 19. Cikk esetén: 85,9€/ha 20. Cikk esetén: 10,94 €/ha. Degresszív kifizetés (gazdaság méretétől függően fokozatosan csökken)
- **Jogszabály:**
  - 24/2007. (IV.17.) FVM rendelet – KAT területek meghatározása
  - 25/2007. (IV.17.) FVM rendelet – KAT területek kompenzációs kifizetése

II. Tengely 2. Intézkedés: Natura 2000 területek támogatása

- **Az intézkedés tartalma:**
  - Natura 2000 területeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás nyújtása gyepterületeken a Tanács 79/409/EGK számú Madárvédelmi, valamint a 92/43/EGK Élőhely-védelmi rendeleteinek való megfelelés érdekében.
  - A gazdálkodónak földhasználati szabályokat kell betartania.
- **Földrajzi terület:** 275/2004. (X. 4.) Korm. rendelet 5. §-a szerint a MePAR-ban lehatárolt Natura 2000 gyepterületek (összes Natura terület: 1,9 mill. Ha (21%), gyepterület: kevesebb mint 500 ezer ha)
- **Kedvezményezett köre:** mezőgazdasági termelők (!), földhasználók.
- **Támogatás aránya:** 100%.
- **A vissza nem térítendő támogatás összege:** 38 €/ha gyepterületre vonatkozóan
- **Jogszabály:**
  - 269/2007. (X.18.) Korm. rend – földhasználati előírások Natura 2000 gyepterületeken
  - 128/2007. (X.31.) FVM rend – Natura kompenzációs kif. igénylése

II. Tengely 3. Intézkedés: Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések

- **Az intézkedés tartalma:**
  - Kifizetések önkéntes alapú, a kötelező vállalásokon túlmutató, 5 éves agrár-környezetgazdálkodási kötelezettségvállalásokért.
  - A jobb hatékonyság, és minőség érdekében 4 célprogram csoport – 21 célprogram
  - került kialakításra zonális és horizontális szinteken a földhasznosítási irányok alapján:
    - 9 szántóföldi növénytermesztési, 6 gyepgazdálkodási, 3 ültetvényes, 3 vizes élőhelyes cp.
- **Földrajzi terület:** Magyarország egész területe, illetve a zonális célprogramok esetén speciálisan meghatározott területek.
- **Kedvezményezettek köre:** mezőgazdasági termelők, földhasználók.
- **Támogatás aránya:** 100%.
- **A vissza nem térítendő támogatás összege:** a célprogram előírásaitól függően min. 56 maximum 900euró/ha

AKG célprogramok rendszere

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

zonális	Szélerózió elleni véd. Cp.			
	Vízerózió elleni véd. cp.			
	Term. Véd – madár és apróvad cp.	Természetvédelmi gyeptelepítés cp.		
	Term. Véd – vadlúd – daru véd. Cp.	Környezetvédelmi gyeptelepítés cp.		
	Term. Véd – kék vércse véd. Cp.	Term. Véd – élőhelyvéd. Cp.		
	Term. Véd – tűzok véd. Cp.	Term. Véd – tűzok véd. Cp.	Hagyományos ü. Cp.	Vizes élőhelyek kialakítása cp.
Hori- zontális	Tanyás gazdálkodás cp.			
	Ökológiai gazd. Szántóföldi cp.	Ökológiai gazd. Gyep. Cp.	Ökológiai gazd. Ü. Cp.	Vizes élőhelyek kezelése cp.
	Integrált g. szántóföldi cp.	Extenzív gyepgazdálkodás cp	Integrált ü. cp	Nádgazdálkodási cp.
	Szántóföldi cp. csoport	Gyepgazdálkodási cp. csoport	Ültetvény cp. csoport	Vizes élőhelyek cp. csoport

Előzmények AKG esetében

- **Nemzeti Vidékfejlesztési Terv**
– **Agrár-környezetgazdálkodási Intézkedése**

150/2004. (X.12.) FVM rendelet – Tám. igénybevételének feltételei

Támogatott területek nagysága:

Szántóföldi növénytermesztés	39.000 hektár
Gyepgazdálkodás	35.000 hektár
Ültetvény gazdálkodás	1.500 hektár

Ökológiai gazdálkodás megemelt támogatási összegei NVT-ben 2007-2008-gazdálkodási évtől

Szántó- földi cp.	zöldség- növény	átállási időszakban	349 euró/ha
		átállási időszak után	220 euró/ha
	egyéb szántó-földi növény	átállási időszakban	192 euró/ha
		átállási időszak utáni	145 euró/ha
Ültetvény cp.		átállási időszakban	435 euró/ha
		átállási időszak utáni	322 euró/ha

–Támogatási összegek növekedtek!!!

(nem visszamenőlegesen, hanem a 2007-2008. gazdálkodási évtől kezdődően)

– 51/2008. (IV. 24.) FVM rendelet

Változás az NVT-hez képest

- Cél: még több terület támogatása az ökológiai gazdálkodáson belül
- Szántóföldi növénytermesztés cp
  - „Párhuzamos gazdálkodás” nincs tiltva
  - Támogatási összegek nem változtak – a számítások korrekciója folyamatban van
- Gyepgazdálkodás cp.
  - Támogatási összegek különbözően legeltetés és kaszálásos hasznosítás esetén
  - Támogatási összegek magasabbak
- Ültetvényes gazdálkodás cp.
  - Támogatási összegek különböznek fajonként (alma, csonthéjas, bogyós, szőlő kategóriák)
  - Támogatási összegek magasabbak – az adható maximumot elérik

Ökológiai gazdálkodás

szántóföldi növénytermesztés cp

- Támogatási összegek:
  - Átállási időszakban: zöldség esetén: 332 euró/ha; egyéb szf. esetén: 182 euró/ha
  - Átállást követően: zöldség esetén: 176 euró/ha; egyéb szf. esetén: 126 euró/ha
- Jogosultsági feltételek:
  - legkisebb támogatható parcella mérete 0,3 ha
  - a legkisebb támogatható terület: szántóföldi növények esetén 1 ha, zöldségnövények esetén 0,5 ha;
  - az egy növényfajjal borított egybefüggő terület nagysága legfeljebb 75 ha
  - jogosult növények: minden szántóföldi növény és zöldségféle, valamint ültetvény módjára termesztendő zöldségnövények, kivéve a rizs;
  - a célprogramba bevinni kívánt szántóterület valamely, Magyarországon elismert ökológiai ellenőrző és tanúsító szervezet által nyilvántartásban van

Ökológiai gazdálkodás szántóföldi növénytermesztés cp.

- Program előírások:
  - a 2092/91/EGK rendelet valamint a későbbiekben hatályos megfelelőjének teljes körű betartása;
  - a célprogram megkezdését megelőzően valamint a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban
  - a vizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási tervet kell készíteni/készíttetni és végrehajtani;
  - évente földhasználati tervet kell készíteni/készíttetni és végrehajtani;
  - a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (40-60 cm) lazítás alkalmazása;
  - a vetésváltás szabályainak betartása;
  - a program 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül – fővetésű növények tekintetében - az őszi búza, szemes kukorica és napraforgó együttes részaránya legfeljebb 50 % lehet, a pillangós növények részaránya legalább 10 % kell hogy legyen;
  - a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés vagy növényvédelmi megfigyelés alapján kell végezni.

Ökológiai gazdálkodás gyepgazdálkodás cp.

- Támogatási összegek:
  - Legeltetéses gyephasznosítás esetén: 107 euró/ha
  - Kaszálósos gyephasznosítás esetén: 63 euró/ha
- Jogosultsági feltételek:
  - legkisebb támogatható terület 1 ha;
  - legkisebb támogatható parcella mérete 0,3 ha;
  - a célprogramba bevitt gyepterületre vonatkozóan legalább 0,2 állategység/ha legeltethető;
  - legeltethető állatfajok: szarvasmarha, juh, kecske, bivaly, ló és szamár;
  - az állatállomány a támogatás igénylőjének nevéen kell hogy legyen;
  - a területen hasznosított állatállomány a megfelelő nyilvántartásokban ill. azonosító dokumentumokban szerepel (pl. ENAR, TIR, lóútlevel);
  - a célprogramba bevinni kívánt gyepterület Magyarországon elismert valamely ökológiai ellenőrző és tanúsító szervezet által nyilvántartásban van.

Ökológiai gazdálkodás gyepgazdálkodás cp.

- Programelőírások:
  - a 2092/91/EGK rendelet valamint a későbbiekben hatályos megfelelőjének teljes körű betartása;
- Legeltetés esetén (a gazdálkodási év során kizárólag legeltetés történik):
  - a legeltetett területen 0,2 - 1ÁE/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;
  - felülvetés, öntözés tilos;
  - pásztoroló/szakaszoló legeltetés alkalmazása;
  - Őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező, mely után a kaszálékot legkésőbb október 31-ig a területről le kell hordani.
  - a kaszálás idejét be kell jelenteni az illetékes hatóságnak.
- Kaszálás esetén (a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik):
  - a gyepet legalább kétszeri gépi kaszálással kell hasznosítani;
  - felülvetés, szerves trágyázás és öntözés tilos;
  - a kaszálást követően a szénát legkésőbb október 31-ig a területről le kell hordani.
  - a kaszálás idejét be kell jelenteni az illetékes hatóságnak.

Ökológiai gazdálkodás

ültetvényes gazdálkodás cp.

- Támogatási összegek:

- Átállási időszakban: Alma: 900 euró/ha bogyós: 728 euró/ha
Csonthéjasok: 830 euró/ha szőlők: 796 euró/ha
- Átállást követően: Alma: 599 euró/ha bogyós: 334 euró/ha
Csonthéjasok: 526 euró/ha szőlők: 495 euró/ha

- Jogosultsági feltételek:

- legkisebb támogatható tábla mérete 0,3 ha;
- legkisebb támogatható ültetvény terület 0,5 ha;
- jogosult növények: minden gyümölcs és szőlő;
- a kérelem benyújtásakor már létező, nem termő és termőre fordult ültetvényre egyaránt igényelhető;
- a célprogramba bevinni kívánt ültetvényterület parcella Magyarországon valamely elismert ökológiai ellenőrző és tanúsító szervezet által nyilvántartásban van

Ökológiai gazdálkodás

ültetvényes gazdálkodás cp.

- Program előírások:

- a 2092/91/EGK rendelet valamint a későbbiekben hatályos megfelelőjének teljes körű betartása;
- a célprogram megkezdését megelőzően valamint az ötödik évben vett talajminta alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban;
- levélanalízis elvégzése évente;
- a talaj és levélvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási tervet kell készíteni/készíttetni és végrehajtani;
- szexferomon csapdákat alkalmaz 2 db/4 ha sűrűségben a rovarkártevők egyedszámának, és a várható kártétel megállapítása érdekében;
- a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés vagy növényvédelmi megfigyelés alapján kell végezni;
- Az ültetvényben legalább 6 db/ha sűrűségben madárodút kell elhelyezni;
- az ültetvényben legalább 1m² felület/ha mennyiségben a ragadozó ízeltlábúak számára megfelelő búvóhelyet, szaporodó helyet kell létesíteni, évente gondozni és öt éven át fenntartani;
- A tőkehiány 10 %-ot ne haladja meg

II. Tengely 4. Intézkedés: Őshonos mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának tenyésztésben történő megőrzése

- **Az intézkedés tartalma:**
5 éves támogatás az őshonos mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának tenyésztésben (on farm) történő megőrzésére, valamint nukleusz és fajtafenntartó tenyészetek támogatására
- **Földrajzi terület:** Magyarország egész területe
- **Kedvezményezettek köre:** mezőgazdasági termelők, földhasználók, akik védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták tenyésztőszervezetének igazolásával rendelkező hitelesen törzskönyvezett nőivarú egyedeket tart génmegőrző – nukleusz- elit állományként vagy fajtafenntartó állományként
- **Támogatás aránya:** 100%.
- **A vissza nem térítendő támogatás összege:** Eltérő támogatási összeg jár fajonként, illetve a kiemelt tenyésztési programban résztvevő, génmegőrző-nukleusz állományok, illetve a fajtafenntartó őshonos és veszélyeztetett állományok megőrzéséért, min. 8 max. 284 euró/egyed mértékben.

II. Tengely 5. Intézkedés: Genetikai erőforrások megőrzése

- **Az intézkedés tartalma:**
  - 1.) Óshonos és veszélyeztetett állatfajták megőrzése
    - in vivo és in vitro génmegőrzés
    - tájékoztatási és tanácsadói tevékenységek támogatása
  - 2.) Ritka és veszélyeztetett növényfajták és mikroorganizmusok megőrzése (ex situ gyűjtemények)
- **Földrajzi terület:** Magyarország egész területe
- **Kedvezményezettek köre:** Génmegőrző tevékenységet végző szervezetek, mezőgazdasági termelők, melyek megfelelnek az egyes alintézkedések speciális feltételeinek (elismert tenyésztőszervezet FVM által javasolt génbank, stb.)
- **Támogatás aránya:** 90%
- **A vissza nem térítendő támogatás összege:** A kedvezményezettek részére az elszámolható költségek 90%-a kerül megtérítésre számlák és más pénzügyi bizonylatok ellenében az alintézkedésenként meghatározott maximum összegig

II. Tengely 6. Intézkedés: Nem termelő mezőgazdasági beruházások

- **Az intézkedés tartalma:**
  - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetésekhez kapcsolódó, illetve azt elősegítő beruházások, valamint a Natura 2000 területek vagy egyéb, magas természeti értékű területek közjóléti értékét növelő beruházások támogathatók.
  - Támogatható intézkedések:
    - területhasználattal kapcsolatos beruházások (sövénytelepítés, mezővédő fásítás, füves mezsgye, ültetvények sorközgyepesítése, környezetvédelmi, illetve természetvédelmi célú gyeptelepítés, rovarteleltető bakhát)
    - eszközbeszerzések (kerítés, madárvédelmi berendezések)
- **Kedvezményezetttek köre:** agrár-környezetgazdálkodási programban résztvevő gazdálkodók, Natura 2000 területen, illetve egyéb speciálisan kijelölt területen gazdálkodók
- **Támogatás aránya:** 100%, számlával kell elszámolni!
- **A vissza nem térítendő támogatás összege:** Alintézkedésenként eltérő összeg
- **Jogszábaály:**
  - 33/2008. (III. 27.) FVM rend. – támogatás igénybevételeinek feltételei

III. Tengely – „kakukktojás,, intézkedése

Natura 2000 fenntartási/fejlesztési tervek készítése

- **Az intézkedés tartalma:**
  - Natura 2000 terv elkészítésére vehető igénybe (erdő kérdésköre)
  - A Natura 2000 terv egy Natura 2000 területet fed le, melynek nem szükséges egybefüggőnek lennie
  - 12-18 hónapon belül a terv elkészítése, kommunikációs terv végrehajtása
- **Kedvezményezettek köre:** támogatás igénybe vételére konzorcium jogosult (minimum három tag, együttműködési megállapodással, felsőfokú biológus és felsőfokú mező vagy erdőgazdasági végzettségű szakember foglalkoztatása)
- **Támogatás aránya:** max100% (benyújtott számlaösszesítő alapján)
- **A vissza nem térítendő támogatás összege:**
  - Az igényelhető minimális és maximális összegek kategóriánként meghatározásra kerülnek (0,5-3 millió Ft)

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

További információk:

www.fvm.hu

